

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Φεβρουαρίου 2003

για τον καθορισμό ελάχιστων απαιτήσεων για την κατάρτιση προγραμμάτων αναπαραγωγής προβάτων ανθεκτικών στις μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 498]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2003/100/EK)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 999/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για τη θέσπιση κανόνων πρόληψης, καταπολέμησης και εξάλειψης ορισμένων μεταδοτικών σπογγωδών εγκεφαλοπαθειών⁽¹⁾, όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1494/2002 της Επιτροπής⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 23,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η τρομώδης νόσος που προσβάλλει τον πληθυσμό των αιγοπροβάτων στην Κοινότητα αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για την υγεία των ζώων.
- (2) Δεν υπάρχει επικυρωμένη συνήθης διαγνωστική μέθοδος για τη διάκριση μεταξύ της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών (ΣΕΒ) και της τρομώδους νόσου (scrapie) για τα αιγοπρόβατα. Δεν έχει αποδειχθεί η ύπαρξη της ΣΕΒ στα αιγοπρόβατα υπό φυσικές συνθήκες. Ωστόσο, υπάρχει ορισμένη αβεβαιότητα για το εάν η ΣΕΒ ενδέχεται να έχει προσβάλει τον πληθυσμό των αιγοπροβάτων και να είναι ακόμα παρούσα στον πληθυσμό αυτόν. Συνεπώς η μόλυνση των αιγοπροβάτων από μεταδοτικές σπογγώδεις εγκεφαλοπάθειες (ΜΣΕ) αποτελεί επίσης ένα δυνητικό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.
- (3) Η έρευνα έχει δείξει ότι ορισμένοι γονότυποι της πρωτεΐνης πριόν στα πρόβατα μεταφέρουν την ανθεκτικότητα στην τρομώδη νόσο. Τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι παρόμοια γενετικά προσδιορισμένη ανθεκτικότητα στη ΣΕΒ διαπιστώνεται στα πρόβατα όταν εκτίθενται δια της στοματικής οδού στον παράγοντα ΣΕΒ, υπό πειραματικές συνθήκες.

- (4) Η επιστημονική συντονιστική επιτροπή (ΕΣΕ), στη γνώμη που διατύπωσε στις 4 και 5 Απριλίου 2002 για την ασφαλή προμήθεια υλικών από μικρά μηρυκαστικά, έθεσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τα κυριότερα σημεία ενός προγράμματος αναπαραγωγής για την ανθεκτικότητα σε ΜΣΕ σε ό,τι αφορά τα πρόβατα. Η ΕΣΕ θεωρεί ότι ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι σκόπιμο να απευθύνεται σε πληθυσμούς ή σε περιοχές που βρίσκονται σε κίνδυνο.

- (5) Μία απαίτηση για ένα τέτοιο πρόγραμμα αναπαραγωγής είναι η κατά προσέγγιση εύρεση της συχνότητας εμφάνισης προβάτων με γονότυπο ARR/ARR για κάθε σημαντική φυλή. Για την απόκτηση αυτής της πληροφορίας προβλέπεται, με την απόφαση 2002/1003/EK της Επιτροπής⁽³⁾, η διεξαγωγή έρευνας στις φυλές προβάτων στα κράτη μέλη.

- (6) Θα πρέπει να είναι δυνατό να γίνονται παρεκκλίσεις από την απαίτηση ως προς την κατάρτιση ενός προγράμματος αναπαραγωγής, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, για ορισμένες φυλές με χαμηλό φυσικό επίπεδο ανθεκτικότητας και για εγχώριες φυλές που είναι αυτόχθονες και κινδυνεύουν να εκλείψουν από την κτηνοτροφία, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 445/2002 της Επιτροπής, της 26ης Φεβρουαρίου 2002, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ)⁽⁴⁾.

- (7) Στη γνώμη της, η ΕΣΕ συνέστησε την καθιέρωση πιστοποίησης των κοπαδιών με αμελητέο κίνδυνο για τρομώδη νόσο/ΣΕΒ. Μία από τις δυνατότητες είναι η πιστοποίηση των κοπαδιών να βασίζεται στην πλήρη γενετική ανθεκτικότητα σε ΜΣΕ, σε συνδυασμό με τακτικό έλεγχο για ΜΣΕ.

⁽¹⁾ ΕΕ L 147 της 31.5.2001, σ. 1.

⁽²⁾ ΕΕ L 225 της 28.8.2002, σ. 3.

⁽³⁾ ΕΕ L 349 της 24.12.2002, σ. 105.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 74 της 15.3.2002, σ. 1.

- (8) Η ΕΣΕ συνέστησε, για τα αιγοπρόβατα, έναν μακροσκελή κατάλογο ιστών που θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελούν κίνδυνο για την υγεία του ανθρώπου και των ζώων σε περίπτωση που επιβεβαιωθεί ή θεωρηθεί πιθανή η ΣΕΒ. Ωστόσο, στη γνώμη επισημαινόταν ότι οι ιστοί αυτοί δεν παρουσιάζουν σοβαρό κίνδυνο όταν προέρχονται από ανθεκτικά και ημιανθεκτικά ζώα ηλικίας κάτω των 18 και έξι μηνών αντίστοιχα. Είναι σκόπιμο να προωθηθεί η ανάπτυξη πιστοποιημένων κοπαδιών σύμφωνα με τις αρχές αυτές.
- (9) Η Επιτροπή θα υποβάλει στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο πρόταση τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, ώστε να υπάρξει στον εν λόγω κανονισμό η νομική βάση για τα μέτρα που περιέχονται στην παρούσα απόφαση. Στο μεταξύ, είναι σκόπιμο να εγκριθεί η παρούσα απόφαση ως μεταβατικό μέτρο.
- (10) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της μόνιμης επιτροπής για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης ισχύουν οι ορισμοί του παραρτήματος I της απόφασης 2002/1003/ΕΚ.

Άρθρο 2

Πρόγραμμα αναπαραγωγής για την ανθεκτικότητα προβάτων καθακής φυλής στις ΜΣΕ

1. Έως την 1η Ιανουαρίου 2004 και βάσει του αποτελέσματος της έρευνας που προβλέπεται στην απόφαση 2002/1003/ΕΚ, κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει πρόγραμμα αναπαραγωγής για την επιλογή ανθεκτικών στις ΜΣΕ προβάτων σε καθεμία από τις φυλές προβάτων που είναι εγχώριες ή αποτελούν σημαντικό πληθυσμό στην επικράτεια του. Οι ελάχιστες απαιτήσεις για ένα τέτοιο πρόγραμμα παρουσιάζονται στο παράρτημα Ι.

2. Ένα κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι η συμμετοχή των ιδιοκτητών των κοπαδιών στο πρόγραμμα αναπαραγωγής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι εδελοντική μέχρι την 1η Απριλίου 2005. Ωστόσο, από την ημερομηνία αυτή και μετά, η συμμετοχή στο πρόγραμμα αναπαραγωγής είναι υποχρεωτική για όλα τα κοπάδια υψηλής γενετικής αξίας.

Άρθρο 3

Παρεκκλίσεις

1. Στα κράτη μέλη μπορεί να χορηγηθεί παρέκκλιση ως προς την απαίτηση για την κατάρτιση του προγράμματος αναπαραγωγής που προβλέπεται στο άρθρο 2:

— είτε βάσει ενός εθνικού προγράμματος καταπολέμησης της τρομάδους νόσου το οποίο έχει υποβληθεί και εγκριθεί δυνάμει του στοιχείου β) του μέρους I του κεφαλαίου Α του παραρτήματος VIII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001,

— είτε, στην περίπτωση που η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει την επικράτεια του κράτους μέλους ως απαλλαγμένη από την τρομάδη νόσο σύμφωνα με το στοιχείο γ) του μέρους I του κεφαλαίου Α του παραρτήματος VIII του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001, βάσει των αποτελεσμάτων της τελικής στατιστικής έρευνας.

2. Η παρέκκλιση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 εγκρίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 24 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001.

Άρθρο 4

Πλαίσιο για την αναγνώριση του καθεστώτος ορισμένων κοπαδιών προβάτων ως προς την ανθεκτικότητα στις ΜΣΕ

1. Έως την 1η Οκτωβρίου 2004 κάθε κράτος μέλος διαμορφώνει το πλαίσιο για την αναγνώριση του καθεστώτος ορισμένων κοπαδιών προβάτων ως προς τις ΜΣΕ.

Το πλαίσιο αυτό ακολουθεί τα κριτήρια που ορίζονται στο παράρτημα II.

2. Η αναγνώριση του καθεστώτος ενός κοπαδιού ως προς την ανθεκτικότητα στις ΜΣΕ, σύμφωνα με το πλαίσιο που προβλέπεται στην παράγραφο 1, δεν θεωρείται αναγκαίο κριτήριο για τον αποκλεισμό της παρουσίας ΜΣΕ στο εν λόγω κοπάδι.

Άρθρο 5

Εκθέσεις που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τις ακόλουθες εκθέσεις:

α) έκθεση σχετικά με τις απαιτήσεις των προγραμμάτων αναπαραγωγής που προβλέπονται στο άρθρο 2, έως την 1η Απριλίου 2004·

β) ετήσια έκθεση προόδου η οποία θα υποβληθεί για πρώτη φορά έως την 1η Απριλίου 2005, σχετικά με την πρόοδο των προγραμμάτων αναπαραγωγής.

Άρθρο 6

Σύνοψη των εκθέσεων από την Επιτροπή στα κράτη μέλη

Η Επιτροπή υποβάλλει στα κράτη μέλη σύνοψη των εκθέσεων που λαμβάνει σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 5, εντός τριών μηνών από τη λήξη της προθεσμίας για την παραλαβή των εκθέσεων.

Άρθρο 7

Επανεξέταση

Οι απαιτήσεις της παρούσας απόφασης μπορούν να επανεξεταστούν:

α) βάσει των εκθέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 5·

β) σε σχέση με τις φυλές για τις οποίες αποδεικνύεται σοβαρή αρνητική γενετική επίδραση κατά τη διάρκεια του προγράμματος αναπαραγωγής·

γ) σε κάθε περίπτωση πριν από την 1η Απριλίου 2005 για να ληφθούν υπόψη τυχόν νέα επιστημονικά δεδομένα.

Άρθρο 8

Αποδέκτες

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 13 Φεβρουαρίου 2003.

Για την Επιτροπή

David BYRNE

Μέλος της Επιτροπής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΡΟΒΑΤΩΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΩΝ ΣΤΙΣ ΜΣΕ

Μέρος 1 — Γενικές απαιτήσεις

1. Το πρόγραμμα αναπαραγωγής επικεντρώνεται σε κοπάδια υψηλής γενετικής αξίας.
2. Δημιουργείται βάση δεδομένων που θα περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) την ταυτότητα, τη φυλή και τον αριθμό των ζώων όλων των κοπαδιών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αναπαραγωγής·
 - β) την ταυτοποίηση των συγκεκριμένων ζώων που συμμετείχαν στη δειγματοληψία στο πλαίσιο του προγράμματος αναπαραγωγής·
 - γ) τα αποτελέσματα όλων των γονοτυπικών ελέγχων.
3. Καθιερώνεται σύστημα ενιαίας πιστοποίησης σύμφωνα με το οποίο ο γονότυπος κάθε ζώου από το οποίο έγινε δειγματοληψία στο πλαίσιο του προγράμματος αναπαραγωγής πιστοποιείται με αναφορά στον μοναδικό αριθμό ταυτοποίησής του.
4. Η δειγματοληψία γίνεται από προσωπικό που έχει οριστεί ειδικά για τον σκοπό αυτό στο πλαίσιο του προγράμματος αναπαραγωγής.
5. Καθιερώνεται σύστημα ταυτοποίησης των ζώων και των δειγμάτων, της επεξεργασίας των δειγμάτων και της παράδοσης των αποτελεσμάτων με το οποίο ελαχιστοποιείται η πιθανότητα ανθρώπινου λάθους. Η αποτελεσματικότητα του συστήματος αυτού υπόκειται σε τακτικό τυχαίο έλεγχο.
6. Διενεργείται γονοτυπικός έλεγχος του αίματος ή άλλων ιστών που συλλέγονται για τους σκοπούς του προγράμματος αναπαραγωγής στα εργαστήρια που έχουν διαπιστευτεί για το πρόγραμμα.
7. Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους μπορεί να συνδράμει τις ενώσεις εκτροφών να δημιουργήσουν, εφόσον το επιθυμούν, γενετικές τράπεζες σπέρματος, ωαρίων ή/και εμβρύων αντιπροσωπευτικών γονότυπων της πρωτεΐνης πριόν που κινδυνεύουν να εκλείψουν εξαιτίας του προγράμματος αναπαραγωγής.
8. Θα δημιουργηθούν προγράμματα αναπαραγωγής για κάθε φυλή λαμβάνοντας υπόψη:
 - α) τις συχνότητες των διαφόρων αλληλόμορφων εντός της φυλής·
 - β) τη σπανιότητα της φυλής·
 - γ) την αποφυγή αιμομιξίας ή τυχαίας γενετικής παρέκκλισης.

Μέρος 2 — Ειδικοί κανόνες για τα κοπάδια που συμμετέχουν στο πρόγραμμα

1. Το πρόγραμμα αναπαραγωγής αποσκοπεί στην αύξηση της συχνότητας του αλληλόμορφου ARR μέσα στο κοπάδι προβάτων και ταυτόχρονα στη μείωση της συχνότητας εμφάνισης εκείνων των αλληλόμορφων που έχει αποδειχθεί ότι συμβάλλουν στην ευπάθεια του κοπαδιού ως προς τις ΜΣΕ.
2. Οι ελάχιστοι κανόνες για τη συμμετοχή των κοπαδιών είναι:
 - α) όλα τα ζώα του κοπαδιού για τα οποία πρόκειται να καθοριστεί ο γονότυπος ταυτοποιούνται καθένα ξεχωριστά με ασφαλή τρόπο·
 - β) είναι υποχρεωτικό να καθορίζεται ο γονότυπος όλων των κριαριών που προορίζονται για αναπαραγωγή εντός του κοπαδιού, προτού αυτά χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό αυτό·
 - γ) είναι υποχρεωτικό να σφάζεται ή να ευνουχίζεται, εντός έξι μηνών από τον προσδιορισμό του γονότυπου του, κάθε αρσενικό ζώο που φέρει το αλληλόμορφο VRQ· το ζώο δεν μπορεί να εγκαταλείψει την εκμετάλλευση εκτός εάν προορίζεται για σφαγή·
 - δ) τα θηλυκά ζώα για τα οποία είναι γνωστό ότι φέρουν αλληλόμορφο VRQ απαγορεύεται να απομακρυνθούν από την εκμετάλλευση, εκτός εάν προορίζονται για σφαγή·
 - ε) απαγορεύεται η χρησιμοποίηση αρσενικών ζώων, συμπεριλαμβανομένων των δωρητών σπέρματος για τεχνητή γονιμοποίηση, για την αναπαραγωγή του κοπαδιού, εκτός από αυτά που έχουν πιστοποιηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος.

Μέρος 3 — Προστασία των φυλών και των χαρακτηριστικών παραγωγής

1. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να χορηγήσουν παρέκκλιση από τις απαιτήσεις του σημείου 2 στοιχεία γ) και δ) του μέρους 2, στην περίπτωση φυλών:
 - α) οι οποίες, κατά την έρευνα που αναφέρεται στην απόφαση 2002/1003/EK, εμφανίζουν επίπεδο αλληλόμορφων ARR μικρότερο του 25 % ή
 - β) οι οποίες κινδυνεύουν να εξαφανιστούν από την κτηνοτροφία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 445/2002.
2. Στην περίπτωση φυλών από τις οποίες απουσιάζουν αλληλόμορφα ARR ή το ποσοστό τους είναι μικρότερο του 10 % κατά την έρευνα που περιγράφεται στην απόφαση 2002/1003/EK, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να χορηγήσουν παρέκκλιση από τα μέρη 1 και 2 του παρόντος παραρτήματος, με την προϋπόθεση ότι τέτοιες φυλές θα υπόκεινται σε προγράμματα καταπολέμησης της τρομώδους νόσου.
3. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για τις παρεκκλίσεις που χορηγούν δυνάμει των σημείων 1 και 2, καθώς και για τα κριτήρια που χρησιμοποιούν για τη χορήγηση των παρεκκλίσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II**ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΚΟΠΑΔΙΩΝ ΠΡΟΒΑΤΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΙΣ ΜΣΕ**

1. Το πλαίσιο αναγνωρίζει το καθεστώς κοπαδιών προβάτων ως προς την ανθεκτικότητα στις ΜΣΕ τα οποία, είτε είναι αποτέλεσμα της συμμετοχής στο πρόγραμμα αναπαραγωγής όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 2 είτε, σε διαφορετική περίπτωση, ικανοποιούν ορισμένα κριτήρια.

Η αναγνώριση αυτή γίνεται σε δύο τουλάχιστον επίπεδα:

- α) τα κοπάδια του επιπέδου I είναι κοπάδια που απαρτίζονται αποκλειστικά από πρόβατα με γονότυπο ARR/ARR·
- β) τα κοπάδια του επιπέδου II είναι κοπάδια των οποίων οι απόγονοι προέρχονται αποκλειστικά από κριάρια με γονότυπο ARR/ARR.

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να διεξάγουν την αναγνώριση σε περισσότερα επίπεδα προκειμένου για τη συμμόρφωση με εθνικές απαιτήσεις.

2. Η τακτική τυχαία δειγματοληψία προβάτων από κοπάδια που είναι ανθεκτικά στις ΜΣΕ γίνεται:

- α) είτε στην εκτροφή είτε στο σφαγείο για την επαλήθευση του γονότυπου·
- β) στην περίπτωση κοπαδιών του επιπέδου I, στα ζώα ηλικίας άνω των 18 μηνών στο σφαγείο, για δοκιμές για ΜΣΕ, σύμφωνα με το παράρτημα III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 999/2001.